

Խօսելով Հայ Դատի վերադարձման եւ նրա լուծման մէջ էական դեր կատարող ոյժերի մասին, Յուսաբերքը վերելի խորագիրը կրող իւր մի խմբագրական-Յում կանգ է առնում Հայութեան կտաւարի իւր աշխատանքները վրայ եւ հետեւեալ ուղեգիծը մասնացնում:

Կայ սակայն այլ ճակատ մը, ուր մենք կրնանք մտածական դեր խաղալ: Դիտենք թէ անհուն թիւերի մաս-ցութիւններ կան մեր ժողովուրդին, մեր երկրին ու դատին շուրջ. ստոր հանրային կարծիքը, օտար մա-մուլն ու պաշտօնական շրջանակները խախտութիւն մէջ են և յաճախ սխալ ճամբաներու վրայ: Լուսաբանու-թեան ու հշտութեան անհուն աշխատանք մը, որ տար-ւեցաւ տեղ տեղ և կրնայ շարունակել դեռ, ուր որ անհրաժեշտ է, աւելի լայն շափով և աւելի կադմակերպ-ւած ու համագործակցութեան բնոյթով:

Երբորդ ճակատը ներքին, ազգային ճակատն է, ուր տէրն ենք բոլորովին մեր ուժերուն ու միջոցնե-րուն: Կ'անտեսենք յաճախ այս մարզը, ենթագրելով որ Հայ Դատը գոչուէն կը շահել միայն, մինչ կը մոռ-նանք, որ Հայ Դատին բուն խորհիւրը հայութեան ներ-սը հաստատուած է:

Հայ Դատը այնքան զօրաւոր է, որքան հայ ժո-ղովուրդը ինքը զօրաւոր է, զօրաւոր իր համակամու-թեամբը, իր հշտութեամբը և աշխատանքի միջոցներով: Պառակտումը տկարութիւն է. նպատակներու բազ-մազանութիւնը և միջոցներու այլազանութիւնը՝ վնաս-աւարդ ու վտանգաւոր: Հարկ է յիշել թէ հայը միշտ ալ աննպաստ պայմաններով շրջապատուած է: Արտաքին պարագաները գրեթէ միշտ աննպաստ եղած են մեր ժո-ղովուրդին ու մեր պահանջներուն: Հայը իր ներքին զօրութեամբ, իր նպատակի պայծառութեամբ ու միու-թեամբ եղած է հզօր: Պիտի շարունակենք այս գիծը, եթէ կռիւնքը զօրաւոր մնալ: Մէկ դատ, մէկ կերպա-րանք ու մէկ ոգի, բոլորը ազգային շունչով թաթա-ւան:

Ձեռնանք սակայն, որ պատահական աշխա-տանքներով կարելի չէ պահել ու փրկել այս բոլորը: Անոնք որ դիւրին կը կարծեն ազգային դատ շահիլը, քանի մը խօսք, քանի մը դիւր կամ քանի մը ճառխօ-սելով, կը վնասեն աւելի, քան կ'օգնեն: Անհաւատ, ցոյց կուտան անընթեքին, ծանրակշիռ ու քրիւնոտ դատի մը հանդէպ: Սխալը՝ գործւեցաւ հեռաւոր երկիրներէ սկսած և կը շարունակուի ան, դառնալով տկարութեան և ողորմելի գոյութեան մը պատճառ: Ժամանակը, կը կարծենք, կը զգաստացնէ և հայ ժողովրդի ողջմտու-թեան բնագոյնը կը յաղթանակէ: Չվազենք ստանդարտու-եալէն. մեր դատը կրնայ երկար տևել, անա թէ ին-չո՛ւ մասնաւորաբար մեր ներքին ու ազգային ճակատի վրայ պարտաւոր ենք պահել միակամութիւնը: Չգտա-նալ գոհալ գիտակցութիւն՝ մեր ազգային շահերուն եւ նպատակներուն հանդէպ, ինչպէս միջոցներուն ու գա-հարեութիւններուն, որոնց պատրաստ պիտի ըլլանք, առանց շագփաղփանքի սակայն:

Հաւատարմ պիտի մնանք մեր հայրենիքին ու պատմութեան և պիտի պահենք նոյն զգացումով մեր ժողովրդային զանգւածները, երիտասարդութիւնը մա-նաւանդ որ ազգային շունչով միայն կրնայ ոյժ դառ-նալ և դեր կատարել հայրենիքի մէջ, երբ հոն ըլլայ. հայրենիքէն հեռու, երբ շարունակէ հայութեան պատ-մութիւնը պանդխտութեան մէջ, տոգորուած հայութեան ու իր հայրենիքի ոգիով, կադմակերպուած, պաշտամունք-ը ու իր ազգային արժէքներուն ու գանոնք ստեղծող, անոնց համար արիւն թափող հերոսներուն հանդէպ: Հայը այսպէս ապրած է, այս զօրութեամբ պահած իր գոյութիւնը և անով ստեղծագործած: Այսպէս ալ պիտի

ALIQ | January 28, 1946

շարունակէ, եթէ կռիւնք ապրի: Այս միայն ապրի, այլև զօրանալ ու շահիլ իր դատը, նախ ազգային, ներքին ճակատին վրայ, ապա դուրսը:

Բոլոր դատերը նախ ներսը կը շահին, չմոռա-նանք: